

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **J. V.**, zastoupeného Mgr. Ing. Kateřinou Melichovou, advokátkou, se sídlem Nad Primaskou 138/8, Praha 10, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2014, č. j. DSH/6497/14, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 11. 2015, č. j. 17 A 56/2014 – 109,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 11. 2015, č. j. 17 A 56/2014 – 109, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 1. 7. 2014, č. j. DSH/6497/14, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 16 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně Mgr. Ing. Kateřiny Melichové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl rozhodnutím Městského úřadu Horšovský Týn (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 21. 3. 2014, č. j. PO 467/2014, uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) ve spojení s § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a byla mu uložena pokuta ve výši 1800 Kč. Tohoto přestupku se měl dopustit tím, že dne 17. 12. 2013 v 9.30 hod. řídil na pozemní komunikaci před obcí Staňkov, ve směru jízdy od obce Hlohovčice, motorové vozidlo VW Transporter registrační značky X a nebyl za jízdy připoután bezpečnostním pásem.

[2] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl žalobcovo odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Krajský soud v Plzni následně rozsudkem ze dne 27. 2. 2015, č. j. 17 A 56/2014 – 54 (dále jen „krajský soud“ a „původní rozsudek“), napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, což odůvodnil zejména tím, že správní orgány opatřily úřední záznam v rozporu s § 58 odst. 1 a 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud původní rozsudek svým rozsudkem ze dne 10. 6. 2015, č. j. 2 As 89/2015 – 33, zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Nesdílel totiž názor, že krajským soudem tvrzené vady úředního záznamu (stručnost, časový odstup vystavení záznamu od spáchání přestupku a absence podpisu) odůvodňovaly zrušení napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud uvedl, že úřední záznam sám o sobě jako důkazní prostředek neobstojí a k dokazování průběhu událostí v něm popsaných slouží svědecká výpověď policisty, který jej sepsal. Výpověď policisty pak sice nelze hodnotit jako nezpochybnitelný důkaz, nicméně k založení pochybností o její pravdivosti by měly existovat konkrétní důvody. Na rozdíl od krajského soudu byl Nejvyšší správní soud toho názoru, že vyjádření policistky K. ani její přístup k vyhotovení úředního záznamu nesnižovaly důkazní hodnotu její výpovědi. Krajskému soudu vytkl, že z odůvodnění původního rozsudku není zcela zřejmé, co přesně bylo jeho rozhodovacím důvodem, a uložil mu, aby se věci v dalším řízení zabýval v intencích tzv. první linie judikatury Nejvyššího správního soudu dopadající na situace, kdy proti sobě stojí protichůdná tvrzení policistů a žalobce, ale není prokázána existence nestandardního chování policistů ani existence jiných, jejich výpovědi oslabujících důkazů. Krajskému soudu tak bylo zejména uloženo, aby zvážil, zda byly výpovědi policistů dostatečně konkrétní a zda se v nich nevyskytovaly vážné, pro posouzení věci podstatné nesrovnalosti. Krajský soud se měl vypořádat také s tvrzeními žalobce, a to včetně jeho bezprostřední reakce na obvinění z přestupku (v podrobnostech viz rozsudek č. j. 2 As 89/2015 – 33, dostupný stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz).

[4] Krajský soud následně v záhlaví uvedeném rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) dospěl k závěrům opačným oproti původnímu rozsudku, neboť žalobu zamítl. Svůj předchozí názor o vadách úředního záznamu zopakoval, avšak podotkl, že dle závazného názoru Nejvyššího správního soudu nemohly mít takové vady vliv na zákonnost správních rozhodnutí. Rozhodující význam v souzené věci tak měly svědecké výpovědi policistů. Spáchání přestupku nepřipoutání se bezpečnostním pásem přitom krajský soud označil za přestupek pozorovatelný pouhým okem. Jelikož nebyla žádným způsobem snížena věrohodnost svědeckých výpovědí, přiklonil se krajský soud k jejich vyznění a vycházel ze svědeckých výpovědí policistů jako z pravdivých. Důkazním návrhům vzneseným ze strany žalobce nevyhověl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti napadenému rozsudku kasační stížností podanou z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku č. j. 2 As 89/2015 – 33 předně označil za *contra legem* a v rozporu se zásadami *nullum crimen sine lege*, *nulla poena sine lege*, presumpce nevinny a *in dubio pro reo*, neboť nesouhlasil s tím, že Nejvyšší správní soud nepokládal tvrzení policistky K., že „*není důležitý úřední záznam, nybrž to, co si ona sama (po 4 měsících) pamatuje*“ za znak neprofesionálního postupu, nýbrž za v podstatě výstižné shrnutí náhledu zdejšího soudu na povahu úředního záznamu a jeho úlohu v přestupkovém řízení. K tomu stěžovatel dále podotkl, že vady úředního záznamu se mohly jevit pouhými procesními pochybeními, v souzené věci nicméně mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. K odstranění pochybností totiž nedošlo ani provedením svědeckých výpovědí policistů, a proto stěžovatel ke znevěrohodnění

pokračování

výpovědi navrhoval důkaz znaleckým posudkem, kterým by byl s to vyvrátit tvrzení policistky K. o tom, že se během jízdy dodatečně připoutal. Stěžovatel poznamenal, že nepřipoutání bezpečnostním pásem nepochybně je pozorovatelné pouhým okem, v daném případě však policisté neuvedli dostatečně konkrétní okolnosti přestupku.

[6] Vady správního řízení jakož i nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřoval stěžovatel v tom, že jím navrhované důkazy byly bez řádného odůvodnění odmítnuty. Správní orgány přitom byly povinny postupovat tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a objasněny okolnosti svědčící ve stěžovatelův prospěch i neprospěch. Správní rozhodnutí nebyla založena na žádných relevantních průkazných důkazech o spáchání přestupku, jenž byl stěžovateli dáván za vinu.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil nesouhlas se stížní argumentací, kasační stížnost měl za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Poté, co Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost má požadované formální náležitosti, byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou, přistoupil k posouzení přípustnosti kasační stížnosti i s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť krajský soud ve věci rozhodoval znovu po zrušení jeho původního rozsudku Nejvyšším správním soudem.

[9] Ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát právní názor na výklad hmotného práva závazný pro krajský soud vyslovil, a to v situaci, kdy se jím tento soud řídil. Právním názorem, který Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém předchozím zrušujícím rozsudku, je přitom vázán nejen krajský soud, ale také sám Nejvyšší správní soud v řízení o opakované kasační stížnosti. Při opakovaném rozhodování v téže věci za stejného skutkového stavu totiž musí být respektovány zásady ochrany legitimního očekávání a předvídatelnosti soudních rozhodnutí, čímž je v zásadě vyloučena i možnost, aby Nejvyšší správní soud při rozhodování o opakované kasační stížnosti na stejný skutkový stav aplikoval právo jiným způsobem a svůj původní právní názor v téže věci revidoval. Přípustnost opětovné kasační stížnosti je tak omezena pouze na důvody, které Nejvyšší správní soud v předchozím rozsudku závazně neposoudil; otázkou, kterou Nejvyšší správní soud naopak již závazně posoudil, se lze v řízení o opakované kasační stížnosti zabývat pouze z toho pohledu, zda se krajský soud závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu řídil (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 183/2015 – 25).

[10] Původní rozsudek krajského soudu byl Nejvyšším správním soudem zrušen pro nesprávné zhodnocení otázky, zda úřední záznam trpěl takovými vadami, které ovlivnily zákonnost napadeného rozhodnutí, potažmo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud také krajskému soudu uložil, aby případ stěžovatele posoudil v intencích tzv. první linie judikatury Nejvyššího správního soudu (k tomu viz dále). Stěžovatel striktně vzato nenamítal, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem zdejšího soudu, ale napadal správnost takového závazného právního názoru. Stížní argumentace, že nebylo spolehlivě prokázáno spáchání přestupku stěžovatelem a s tím spojená nepřesvědčivost provedených důkazů, nicméně směřuje proti novým závěrům krajského soudu, ke kterým se Nejvyšší správní soud dosud nevyslovil. Implicitně je takovou argumentací zpochybňováno, že se krajský soud věcí oproti pokynům Nejvyššího správního soudu dostatečně nezabýval. Vzhledem k tomu, že § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je nutno vykládat

extenzivně v zájmu práva na přístup k soudu a stěžovatel své stížní námitky uplatňuje vůbec poprvé, neboť předchozí kasační stížnost podal žalovaný, je kasační stížnost přípustná.

[11] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že se ve své judikatuře opakovaně věnoval otázce, jak hodnotit situaci, kdy jediným důkazem o spáchání přestupku jsou výpovědi policistů, kteří mu byli přítomni, přičemž obviněný z přestupku tyto výpovědi zpochybňuje. Z ustálené judikatury lze zejména dovodit, že oznámení o přestupku a úřední záznam vyhotovený policisty pro potřeby správního rozhodnutí nepostačují (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS). Správní orgán proto v takových případech musí policisty vyslechnout jako svědky (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 As 22/2013 – 27). Výpověď policistů pak nelze hodnotit jako nezpochybnitelný důkaz, nicméně pro založení pochybností o pravdivosti a věrohodnosti jejich tvrzení by měly existovat konkrétní důvody. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 20. 3. 2013, č. j. 9 As 139/2012 – 30, rozlišil dvě linie judikatury. První z nich se týká situací, kdy *„proti sobě stojí protichůdná tvrzení policistů a žalobce, resp. svědků a jiných důkazů není. Druhá linie se pak zabývá situacemi, kdy existují rovněž rozporné výpovědi, nicméně nad jejich rámcem bylo prokázáno nestandardní chování policistů či existence jiných, jejich výpovědi oslabujících důkazů“*. Nejvyšší správní soud ve svém předcházejícím rozsudku (č. j. 2 As 89/2015 – 33) vyjádřil názor, že jednání policistky K. takovým nestandardním chováním nebylo a zavázal krajský soud k tomu, aby souzenou věc opětovně posoudil, a to v intencích první linie judikatury ve smyslu shora uvedeného. Takové posouzení přitom vyžaduje, aby bylo pečlivě zváženo, zda jsou svědectví policistů v daném případě dostatečně konkrétní, vzájemně souladná, nevykazují logické rozpory či nejasnosti.

[13] Judikatura Nejvyššího správního soudu rozlišuje mezi přestupky snadno a obtížně zachytitelnými (zpozorovatelnými). Kupříkladu přestupek spočívající v tom, že obviněný nedal znamení o změně směru jízdy, je snadno zachytitelným jednáním, neboť policisté mohou absencí znamení zjistit již z pouhého pozorování odbočujícího automobilu, a to i z větší vzdálenosti, jelikož ke spatření takové skutečnosti není třeba zaměřit pozornost dovnitř vozidla. Rovněž k závěru o chybějícím výstražném trojúhelníku nebo jiné nedostatečnosti povinné výbavy lze dospět na základě prostého kontrolního zjištění, a tedy se jedná o přestupky, u nichž bude svědectví policistů, resp. shodná tvrzení o spáchání přestupku obviněným, zpravidla dostačujícím důkazem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 – 70). Obtížně zachytitelnými přestupky, byť pozorovatelnými pouhým okem, jsou naproti tomu taková jednání, která lze z velké vzdálenosti pozorovat jen stěží a která se navíc odehrávají uvnitř jedoucího vozidla obviněného. Příkladem takovým přestupků jsou držení hovorového zařízení řidičem při jízdě v automobilu nebo nepřipoutání se bezpečnostním pásem (např. rozsudky č. j. 6 As 22/2013 – 27 a 8 As 100/2011 – 70). U těchto obtížně zachytitelných přestupků je proto třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010 – 86). Závěr o nevěrohodnosti či nedostatečnosti výpovědi policistů by však neměl plynout z nepodstatných nesrovnalostí ve výpovědích, neboť ty lze vzhledem k obvyklému časovému odstupu mezi spácháním přestupku a konáním výslechu považovat za přirozené. Jsou-li nicméně zjištěné rozpory vážného rázu a týkají-li se podstaty věci, mohou věrohodností policistů jako svědků otřást (srov. rozsudek č. j. 6 As 22/2013 – 27).

[14] Správní orgán prvního stupně považoval za prokázané, že se stěžovatel dopustil přestupku spočívajícího v nepřipoutání se za jízdy bezpečnostním pásem. Svůj závěr přitom opřel pouze o důkaz svědeckými výpověďmi dvou zasahujících policistů. Správní orgán prvního stupně

pokračování

si byl zjevně vědom jistých odlišností obou výpovědí, nicméně dovedl, že jsou znakem toho, že se svědci nesnažili svými výpověďmi vzájemně podporovat, ať už z kolegiality či v zájmu snazšího prokázání přestupku. Že si policisté po čtyřech měsících vybavovali pouze skutečnosti bezprostředně související s protiprávním jednáním, bylo dle správního orgánu prvního stupně logické i pochopitelné s přihlédnutím k velkému počtu podobných služebních úkonů, které při své práci provádějí. Žalovaný pak taktéž vycházel ze svědeckých výpovědí policistů, které pokládal za vzájemně zcela souladné a v důležitých bodech korespondující. Za podstatné pokládal žalovaný to, že oba policisté mohli na vzdálenost několika metrů vnímat svými smysly, že stěžovatel nebyl za jízdy připoután. Žalovaný měl za to, že provedené důkazy vytvořily dostatečně jednoznačný, vzájemně provázaný a vnitřně nerozporný systém dílčích informací, které nahlíženy jako celek nemohly vést k jinému závěru, než že se stěžovatel svým jednáním dopustil přestupku, který mu byl kladen za vinu.

[15] Nejvyšší správní soud se zaměřil na to, zda byly svědecké výpovědi natolik věrohodné a konkrétní, že nedávaly prostor pro pochybnosti o dostatečném zjištění skutkového stavu věci a závěru o spáchání přestupku stěžovatelem. Shledal, že oba policisté se shodli na tom, že stěžovatel nebyl v době, kdy projížděl kolem jejich zaparkovaného vozu, připoután bezpečnostním pásem, zatímco v blízkosti prodejny se stavebninami, kde jej zastavili, již připoután byl. Policistka K. vypověděla, že se stěžovatel připoutal během jízdy, což viděla ve chvíli, kdy policisté jeli za vozidlem stěžovatele. Policista Š. neviděl, že se stěžovatel během jízdy dodatečně připoutal, dovedl však, že tomu tak muselo být. Zda jej kolegyně K. upozornila na to, že se stěžovatel za jízdy poutal, si ovšem nepamatoval. Policistka K. dále tvrdila, že stěžovatel byl po zastavení vozu připoután běžným způsobem a neměl bezpečnostní pás schovaný pod oblečením. Policista Š. měl za to, že stěžovatel byl připoután klasickým způsobem. Kromě toho oba policisté na dotaz správního orgánu prvního stupně shodně odpověděli, že čelní sklo jejich vozu nebylo zamlžené. Na další doplňující otázky (např. zda stěžovatelovo vozidlo během jízdy předjeli nebo jeli celou dobu za ním, zda stěžovatele v průběhu jízdy zastavili i na jiném místě, než u stavebnin, kde s ním projednávali přestupek, nebo co měl stěžovatel rozhodného dne oblečeno) reagovali tak, že neví nebo si odpovědi nejsou jisti.

[16] Nejvyšší správní soud je toho názoru, že se jeví pravděpodobným, že se stěžovatel přestupku dopustil. Pouhá pravděpodobnost ovšem není v oblasti správního trestání dostačující, a to tím spíše v situaci, kdy byl stěžovatel shledán vinným ze spáchání přestupku ne zcela snadno zachytitelného (zpozorovatelného), který nebyl nikterak zdokumentován, mohl být pozorován pouze během krátkého časového úseku a mělo k němu dojít uvnitř jedoucího automobilu. Nejvyššímu správnímu soudu zejména vyvstaly pochybnosti ohledně pro věc podstatného tvrzení policistky K. o tom, že zadním oknem stěžovatelova vozidla viděla, jak se stěžovatel dodatečně připoutal. Na rozdíl od žalovaného má Nejvyšší správní soud za to, že zapnutí bezpečnostního pásu nutně nevyžaduje, aby řidič provedl „řadu zřetelných pohybových úkonů“, neboť se zpravidla jedná o pohyb jedné ruky před tělem řidiče, který nemusí být proveden dobře viditelným způsobem a navíc může být zaměnitelný s jiným pohybem. Tato okolnost ve spojení s tím, že policistka K. jako řidička policejního vozidla měla připoutání stěžovatele vidět skrze zadní okno malého nákladního vozidla, tedy z větší dálky, zatímco policista Š. nic takového nezpozoroval (přitom lze spíše předpokládat, že dění ve vozidle podezřelého bude sledovat spolujezdec, nikoliv řidič) a ani si nevybavil, zda jej policistka K. na tuto skutečnost upozornila, pak celkový náhled na jednoznačnost a vzájemnou provázanost výpovědí policistů v podstatných bodech poněkud narušuje. To je navíc umocněno tím, že si policista Š. nebyl zcela jist, zda byl stěžovatel po zastavení vozidla připoután klasicky, tedy přes oblečení. Nejvyšší správní soud tedy je toho názoru, že výpovědi policistů nebyly podány natolik přesvědčivě a určitě, jak bylo předestřeno ve správních rozhodnutích. Existuje tak nikoli zcela nepravděpodobná či vyloučená možnost, že stěžovatel mohl být v době, kdy míjel policejní hlídku, připásán, a to oním zvláštním způsobem - pod kabátem zapnutým na dva knoflíky tak, aby nedošlo k jeho pomačkání -

jak uváděl již v průběhu správního řízení. Za předpokladu, že policisté svou pozornost zaměřovali zejména na to, zda byl bezpečnostní pás v době, kdy stěžovatel míjel jejich vůz, zřetelně veden přes oblečení, nemuseli v případě, že měl stěžovatel bezpečnostní pás umístěn pod částečně zapnutým kabátem, během krátkého časového úseku upozorovat tu viditelnou část bezpečnostního pásu vedoucí od středového sloupku vozidla ke stěžovatelovu rameni (a dále pod kabát).

[17] Zasahujícím policistům a stejně tak i správním orgánům muselo být z jejich činnosti známo, že nepřipoutání se bezpečnostním pásem je obtížně zachytitelným přestupkem, jehož spáchání je proto často zpochybňováno tvrzeními obviněných o špatných pozorovacích podmínkách či nedostatku důkazů. V zájmu spolehlivého prokázání, že ke spáchání takového přestupku došlo, tak nelze pokládat požadavek řádného zdokumentování okolností, za nichž se tak stalo, za nepřiměřený. Jakkoliv záměrem Nejvyššího správního soudu není přepínat důkazní standard nad rozumnou mez, nemůže se spokojit s toliko obecnými tvrzeními o tom, že obviněný nebyl v době, kdy míjel policejní hlídku připásán, zatímco při zastavení vozidla již připásán byl. Přesvědčivost úředního záznamu a zejména výpovědí policistů by byla posílena kupříkladu tehdy, pokud by alespoň ve stručnosti popsali panující povětrnostní podmínky, nebo kdyby policistka K. rozvedla, v jaké přibližné vzdálenosti od stěžovatelova vozidla policisté jeli v době, kdy spatřila, že se stěžovatel dodatečně připoutal. Z policejních výpovědí nelze vyčíst ani ničeho o pravděpodobné rychlosti, kterou stěžovatel kolem policejního vozu projel, barvě jeho oblečení (zda bylo kontrastní vůči černému pásu) nebo průhlednosti zadního okna stěžovatelova automobilu, skrze které mělo být policistkou upozorováno dodatečné připoutání. Shora uvedený výčet absentujících informací nelze v žádném případě chápat jako obligatorní, Nejvyšší správní soud jím pouze ilustruje, že čím pečlivěji a podrobněji jsou skutkové okolnosti popsány, tím přesvědčivěji závěr o spáchání přestupku působí. V podkladech pro rozhodování správních orgánů zajisté není nutno uvádět nepodstatné detaily nebo zabíhat do velmi konkrétních podrobností, neoplývají-li však policejní výpovědi specifickým popisem rozhodných událostí a omezí se toliko na strohé konstatování o nepřipoutání se, nemohou samy o sobě vést k závěru o spáchání přestupku obviněným. Policejním výpovědím pak na přesvědčivosti nedodává ani to, že správní orgán prvního stupně kladl otázky směřující ke zjištění rozhodných skutečností sugestivním způsobem (např. zda při stání na stanovišti bylo čelní sklo policejního vozidla zamlžené nebo zda policisté viděli, jak se řidič poutá bezpečnostním pásem přes zadní okno jeho vozidla). Za těchto okolností neshledal Nejvyšší správní soud zjištěný skutkový stav věci opírající se pouze o nedostatečně konkrétní výpovědi policistů za dostatečný. Správní orgány se tedy neměly spokojit s tím, že bylo pravděpodobné, že se stěžovatel přestupku dopustil, neboť existují-li jakékoliv rozumné pochybnosti, nelze je vykládat v neprospěch obviněného, ale naopak je nutno vyložit je v jeho prospěch, jak velí zásada *in dubio pro reo* (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2011, sp. zn. I. ÚS 864/11, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>). [K tomu lze pouze na okraj dodat, že z výpovědí policistů plyne, že rozhodného dne již od časných ranních hodin seděli v zaparkovaném policejním vozu u silnice poblíž obce Staňkov. Bylo-li jejich pracovní náplní provádění kontroly dodržování pravidel silničního provozu, bylo by jediné vhodné, aby se pro tyto účely vybavili záznamovým zařízením (fotoaparát, kamera), čímž by byla důkazní pozice správních orgánů ulehčena.]

[18] Shora vyslovené závěry Nejvyšší správní soud pokládá za přiměřené a předvídatelné i ve světle ostatních, v tomto rozsudku citovaných rozhodnutí zdejšího soudu. V nich byl důkaz výpověďmi shledán dostačujícím tehdy, vypovídali-li policisté o rozhodných skutečnostech s určitostí a navíc bezprostřední reakce samotného obviněného oslabovala věrohodnost jeho pozdějších tvrzení (rozsudek č. j. 9 As 139/2012 – 30), nebo pokud se svědecké výpovědi policistů jednoznačně shodly na tom, že bezpečnostní pás volně visel vedle obviněného, což policisté pozorovali z malé vzdálenosti, zatímco obviněný při nízké rychlosti odbočoval (rozsudek č. j. 10 As 108/2014 – 25). Naproti tomu v případech, kdy policisté vypověděli pouze, že obviněný za jízdy telefonoval, ale přetrvávala pochybnost, zda obviněný skutečně držel v ruce

pokračování

mobilní telefon, neboť policisté nepopsali například jeho barvu, design či typ, neshledal Nejvyšší správní soud skutkový stav zjištěný na základě svědeckých výpovědí prokazatelným (rozsudky č. j. 7 As 102/2010 – 86 nebo č. j. 8 As 100/2011 – 70). Ve stěžovatelově věci přitom přetrvávají pochybnosti vzhledem k přílišné obecnosti a neurčitosti svědeckých výpovědí.

[19] Pokud jde o výtky týkající se neprovedení důkazů navrhovaných stěžovatelem, Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli v tom, že správní orgány měly řádně odůvodnit, proč k doplnění dokazování nepřistoupily. Na druhou stranu však Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že názornou ukázkou způsobu poutání stěžovatele v jeho vozidle ani fotografiemi zachycujícími stěžovatele připásaného ve vozidle nemohlo být nikterak prokázáno, zda byl stěžovatel rozhodného dne připoután bezpečnostním pásem nebo zda policisté mohli za daných podmínek spáchání přestupku vidět. Obdobně by i znalecký posudek či výslech dopravního experta, jimiž mělo být prokazováno, zda policisté (potenciálně) mohli v konkrétním místě spatřit stěžovatele nepřipoutaného nebo zda mohli vidět, jak se dodatečně poutá za jízdy, poskytly pouze generalizující odpovědi. Vzhledem ke specifickým podmínkám (osvětlení, čistota oken, stupeň pozornosti policistů aj.) by jimi však nemohlo být prokázáno, zda ke spáchání přestupku došlo či nikoliv.

[20] Vzhledem ke shora uvedenému nemohl Nejvyšší správní soud přisvědčit krajskému soudu v tom, že věrohodnost výpovědí policistů nebyla žádným způsobem snížena. Ačkoliv v souzené věci nebylo prokázáno nestandardní chování policistů ani existence jiných, výpověď oslabujících důkazů, tvrzení policistů nebyla v rozhodných aspektech dostatečně konkrétní, jednoznačná a vzájemně provázaná, a tak nemohla vést k přesvědčivému závěru o spáchání přestupku stěžovatelem. Napadený rozsudek je tudíž založen na nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Jelikož důkazy provedené ve správním řízení (potažmo v řízení před soudem) nepostačovaly k prokázání spáchání přestupku stěžovatelem, měl krajský soud napadené rozhodnutí k žalobní námitce stěžovatele podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušit. Vzhledem k tomu, že tak neučinil, shledal Nejvyšší správní soud také naplnění stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[21] Jelikož již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, přistoupil Nejvyšší správní soud k jeho zrušení postupem podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. K tomuto procesnímu řešení nebyl dle zdejšího soudu dán důvod již v předcházejícím řízení sp. zn. 2 As 89/2015, neboť jeho předmětem bylo posouzení správnosti závěrů krajského soudu týkajících se vad úředního záznamu. K otázce dostatečnosti ve správním řízení provedených důkazů a jejich věrohodnosti se Nejvyšší správní soud v předcházejícím řízení nevyjadřoval, neboť by tím účastníky připravil o jednu soudní instanci (viz rozsudek č. j. 2 As 89/2015 – 33, konkrétně jeho odst. [17]).

[22] Protože ve správním řízení nebylo spolehlivě prokázáno, že se stěžovatel dopustil přestupku, pro který byl shledán vinným, bude na žalovaném, zda bude v dalším řízení schopen ve vztahu k jednání stěžovatele zajistit i jiné důkazy, nebo zda bude třeba z důvodu důkazní nouze rozhodnout ve prospěch stěžovatele. Důkazní obtíže totiž nemohou vést k rezignaci na požadavek naplnění důkazního standardu, neboť v opačném případě by byly mnohdy postihovány i osoby, jejichž vina nebyla patřičně prokázána. „Právní stát tak raději v určitých případech rezignuje na postih pachatele přestupku, i když se jej nejspíše dopustil, než aby v jiných nedůvodně postihl nevinného“ (viz rozsudek č. j. 7 As 102/2010 – 86).

[23] Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud ve svém předcházejícím rozsudku vyslovil, že vyjádření policistky K., která tvrdila, že podstatné je, co si ona sama při výslechu pamatuje, ani její přístup k vyhotovení úředního záznamu nemohly snižovat důkazní hodnotu její výpovědi, bylo tím míněno pouze to, že v souzené věci nebyla prokázána existence

nestandardního chování policisty ve smyslu rozsudku č. j. 9 As 139/2012 – 30. Nejvyšší správní soud však takovým závěrem nikterak nepředjímal, že je třeba na výpovědi policistů K. a Š. nahlížet jako na věrohodné, konkrétní a nezpochybnitelné. Naopak pokládal za nezbytné, aby se krajský soud danou otázkou blíže zabýval. Nejvyšší správní soud se tedy nedopustil jemu vytýkaného porušení zásady presumpce nevinu, zákonitosti trestání ani zásady velící rozhodnout v pochybnostech ve prospěch obviněného, o čemž ostatně svědčí i to, že tímto rozsudkem rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[24] Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadený rozsudek zrušil (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správního orgánu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[25] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, a proto musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení. Vzhledem k tomu, že se stěžovatel žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, je nutno považovat ho za úspěšného účastníka. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V této věci byly provedeny dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a těmi jsou převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu] a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon přísluší částka 3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za jeden úkon. Celkem tak náklady řízení tvoří součet částky 8000 Kč za soudní poplatky (3000 Kč za žalobu, 5000 Kč za kasační stížnost) a 6800 Kč za právní služby (dvakrát 3400 Kč). Protože zástupkyně stěžovatele je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se její odměna o částku 1428 Kč, kterou je povinna z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Celkovou částku nákladů řízení ve výši 16 228 Kč je žalovaný povinen zaplatit stěžovateli v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu